

DOI 10.31558/2519-2949.2026.2.9

УДК 323.2:004.8:343.322(477-074)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3475-448X>

Полухіна А. В., ГО «ГУЕЦ», м. Одеса

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1710-3513>

Юрій В. А., військовослужбовець, м. Одеса

OSINT ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

У статті досліджено OSINT як інструмент політичного аналізу колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях України. Обґрунтовано, що OSINT дає змогу фіксувати й аналізувати відкриті цифрові сліди колабораційної поведінки. Відзначено, що на відміну від суто правозастосовного підходу, у межах політологічного аналізу OSINT розглядається не лише як засіб документування окремих фактів, а як інструмент виявлення механізмів політичної адаптації, примусу, лояльності, виживання та інституціоналізації окупаційного порядку. Особливу увагу приділено методологічній обережності використання OSINT у дослідженні колабораціонізму. Відкриті дані з тимчасово окупованих територій не можуть автоматично тлумачитися як підтвердження добровільної політичної підтримки окупаційної влади. Такі джерела часто формуються в умовах цензури, інформаційного контролю, пропаганди, страху, адміністративного тиску, примусової паспортизації, обмеженого доступу до базових послуг та загрози життю. Тому поява особи в інформаційному полі окупаційних структур або її участь у певних адміністративних чи публічних практиках потребує додаткової перевірки, контекстуального тлумачення та розмежування між добровільною співпрацею, вимушеною адаптацією, адміністративним виживанням, демонстративною лояльністю і діями, здійсненими під прямим або опосередкованим примусом. Доведено, що аналітична цінність OSINT полягає у можливості переходу від фіксації розрізнених фактів до виявлення стійких моделей взаємодії місцевих акторів з окупаційною владою. Методологічно обґрунтоване використання OSINT передбачає багатоканальну верифікацію інформації, джерельну критику, зіставлення даних з альтернативними джерелами, врахування політичного й безпекового контексту окупації та етичне поводження з відкритими цифровими матеріалами. Зроблено висновок, що OSINT може бути ефективним інструментом політичного аналізу колабораціонізму лише за умови відмови від механічного ототожнення зафіксованої взаємодії з окупаційними структурами із свідомою підтримкою окупаційного режиму.

Ключові слова: OSINT, методологічна обережність, політичний аналіз, колабораціонізм, колабораційна діяльність, окупаційна влада, тимчасово окуповані території.

Постановка проблеми. В умовах повномасштабного вторгнення рф в Україну колабораціонізм на тимчасово окупованих територіях став одним із найбільш складних явищ для політичного аналізу. Його суперечливість полягає в тому, що, «з одного боку, він асоціюється з провинною, зрадою та підтримкою окупаційного режиму, а з іншого, може поставати як вимушена стратегія виживання населення в умовах окупації» [4, с. 56]. Саме тому колабораціонізм не можна розглядати лише як сукупність кримінально-правових дій, оскільки йдеться також про ширший процес взаємодії населення окупованих територій з окупаційною владою, участь у створенні псевдодержавних органів, підтримку окупаційного порядку, поширення пропагандистських наративів та включення окремих представників місцевого самоврядування до механізмів управління, контрольованих державою-агресором.

Через це дослідження такого явища потребує інструментів, які дозволяють фіксувати не лише окремі факти співпраці з окупаційними структурами, а й ширші політичні процеси, що відбуваються в умовах обмеженого доступу до територій. У цьому контексті особливого значення набуває OSINT. Офіційні повідомлення окупаційної влади, місцеві ЗМІ, публікації в соціальних мережах, фото- та відеоматеріали, цифрові реєстри, канали в месенджерах та інші відкриті дані дають змогу простежити

кадрові зміни в окупаційних структурах, участь місцевих осіб у політичних і пропагандистських заходах, організацію псевдовиборів, впровадження російських освітніх практик. Саме тому OSINT може бути корисним не лише для документування фактів, а й для виявлення механізмів функціонування окупаційної влади на локальному рівні. Проблема полягає у визначенні того, які можливості відкривають OSINT для вивчення колабораціонізму. Необхідно враховувати, що використання OSINT у дослідженні колабораціонізму потребує методологічної обережності, оскільки відкриті джерела не завжди відображають повну картину політичної поведінки на окупованих територіях. Значна частина таких даних формується в умовах інформаційного контролю, тиску, цензури або прямої пропагандистської діяльності з боку окупаційної влади. Тому будь-яка інформація, отримана з відкритих цифрових джерел, має розглядатися не як самодостатній доказовий масив, а як матеріал, що потребує критичної перевірки, зіставлення з альтернативними джерелами та врахування конкретного політичного й безпекового контексту.

Метою даної статті є визначити аналітичний потенціал OSINT у дослідженні колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях України та з'ясувати його можливості й обмеження як інструменту політичного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Відзначимо, що OSINT найчастіше розглядається крізь призму документування воєнних злочинів, фіксації порушень міжнародного гуманітарного права, збору цифрових доказів та забезпечення майбутньої кримінальної відповідальності. Зокрема, у статті М. Томи та О. Василювої OSINT прямо визначається як перспективний інструмент моніторингу й фіксації воєнних злочинів в Україні в контексті забезпечення національної безпеки [3, с. 905]. Подібний підхід простежується і в дослідженні «Open Source Intelligence for War Crime Documentation», де наголошується на доцільності використання OSINT для документування воєнних злочинів через аналіз соціальних мереж, супутникових знімків, співпрацю з локальними організаціями та подальше використання зібраних матеріалів у судових провадженнях [6]. А методологічну основу такого підходу становить Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations, розроблений Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини та Human Rights Center, UC Berkeley. У цьому документі OSINT розглядається передусім у контексті міжнародних кримінальних розслідувань, місій зі встановлення фактів, комісій розслідування та процедур збору, аналізу й збереження цифрової інформації з відкритих джерел [5]. Додатково Human Rights Center, UC Berkeley підкреслює, що Berkeley Protocol активно використовується українськими прокурорами для документування російських воєнних злочинів, що ще раз засвідчує переважно правозастосовний і доказовий характер сучасного використання OSINT в українському воєнному контексті [7].

На прикладному рівні OSINT також активно інтегрується в механізми міжнародної та національної кримінальної юстиції. Так, Europol створив спеціальну OSINT-групу для підтримки розслідувань міжнародних злочинів, вчинених в Україні [8]. Рада Європи у 2026 році окремо акцентувала увагу на юридичних вимогах і практиці застосування OSINT та електронних доказів саме у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів в Україні [11]. Аналітики RUSI також розглядають OSINT передусім як елемент системи притягнення до відповідальності за воєнні злочини, підкреслюючи потребу в координованому й послідовному використанні відкритих цифрових даних для accountability-процесів [13].

Окремий напрям становлять публікації та практичні матеріали міжнародних розслідувальних організацій. Зокрема, Bellingcat і Global Legal Action Network розробили методологію відкритих розслідувань, орієнтовану на верифікацію, архівування, геолокацію, хронолокацію та збереження цифрових матеріалів для потенційного використання у правових процедурах [10]. Подібну логіку демонструє діяльність OSINT for Ukraine, яка позиціонує OSINT як інструмент виявлення міжнародних злочинів, протидії дезінформації та підтримки механізмів відповідальності [12].

Отже, наявна практика засвідчує, що OSINT у контексті російсько-української війни здебільшого осмислюється як інструмент фіксації воєнних злочинів, збору цифрових доказів, документування порушень прав людини та забезпечення кримінальної відповідальності. Однак менш розробленим залишається саме політологічний вимір OSINT та його потенціал для аналізу колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях України. Саме цей аспект є принципово важливим, оскільки колабораціонізм виходить за межі суто правової кваліфікації та потребує аналізу як складного політичного явища, що формується в умовах окупаційного режиму.

Проблема колабораціонізму в науковому дискурсі дедалі частіше розглядається не лише як кримінально-правова категорія, а як складний суспільно-політичний процес, пов'язаний із

трансформацією локальних еліт, примусовою адаптацією населення до умов окупації, формуванням окупаційних адміністрацій. Важливе значення для осмислення цієї проблеми має стаття О. Зубченка, присвячена соціологічному аналізу колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях Півдня України. Автор досліджує прояви колабораціонізму в Запорізькій та Херсонській областях і використовує відомості про осіб, які співпрацювали з окупаційною владою, з відкритих джерел, що є особливо важливим для обґрунтування OSINT як емпіричного інструменту аналізу [2]. Для осіб, які залишаються на окупованих територіях і не планують виїжджати, окупаційна реальність звужує простір політичного вибору та формує дві основні поведінкові стратегії: використання нових соціально-політичних умов як каналу соціальної мобільності або мінімізацію контактів із новою «державою» та її «посадовцями» до рівня, необхідного для фізичного виживання й доступу до базових ресурсів [2, с. 21]. У праці Б. Бандури та М. Маркова визначено, що колабораційна діяльність не однорідне явище, а сукупність різних за змістом, мотивацією та суспільною небезпечністю форм взаємодії з окупаційною владою. Зокрема, виокремлюється безпосередня допомога державі-агресору в узурпації влади на окупованій території, що має очевидно протиправний і суспільно небезпечний характер, а також складніші форми взаємодії, пов'язані із забезпеченням життєдіяльності населення, вирішенням побутових проблем або захистом прав людини в умовах окупації [1]. Особливої уваги потребують ті форми взаємодії з окупаційними структурами, які мають гуманітарний або побутовий характер і пов'язані із забезпеченням елементарної життєдіяльності населення на окупованих територіях [1, с. 121-122]. Такі дії формально можуть підпадати під ознаки колабораційної діяльності, однак за своїм змістом і рівнем суспільної небезпечності вони істотно відрізняються від прямої допомоги окупаційній владі в утвердженні її політичного контролю. Саме тому необхідно враховувати, що використання OSINT у дослідженні колабораціонізму потребує методологічної обережності.

На нашу думку, для OSINT-дослідження колабораціонізму принципово важливо не ототожнювати будь-яку зафіксовану у відкритих джерелах взаємодію особи з окупаційними структурами з добровільною політичною підтримкою окупаційного режиму. Відкриті цифрові дані можуть засвідчувати сам факт участі особи в певних адміністративних, соціальних чи публічних практиках, однак не завжди дають змогу без додаткової перевірки встановити мотиви, ступінь примусу, характер участі та реальний політичний зміст такої поведінки. Тому OSINT має поєднувати фіксацію відкритих даних із контекстуальним тлумаченням умов окупації та диференціацією різних форм колабораційної поведінки. Саме тому OSINT-аналіз відкритих цифрових даних не повинен зводитися до механічної фіксації факту появи особи в інформаційному полі окупаційних структур. Такі дані потребують контекстуального тлумачення з урахуванням характеру дій, ступеня добровільності, умов примусу, рівня суспільної небезпечності і т. п.

Вже відзначили окремі праці, зосереджені на правових і процесуальних аспектах використання інформації з відкритих джерел у кримінальному провадженні, що є важливим для розуміння доказової цінності OSINT, хоча в межах політологічного дослідження такі дані доцільно розглядати передусім як аналітичний матеріал. Наприклад, у звіті ZMINA «Виживання чи Злочин: як Україна карає за колабораціонізм» наголошено, що кримінальна відповідальність залишається головною реакцією держави на факти співпраці з окупаційними силами, однак чинне регулювання не завжди враховує тривалість окупації, умови примусу, виживання та перспективу реінтеграції звільнених територій [14]. Цей підхід важливий для політичного аналізу, оскільки дозволяє розмежовувати свідому підтримку окупаційного режиму, вимушену поведінку, адміністративне виживання та дії, здійснені під тиском.

У звіті Управління Верховного комісара ООН з прав людини «Ситуація з правами людини під час російської окупації території України та її наслідки» описано системні порушення міжнародного права на окупованих територіях, включно з обмеженням свобод, тиском на населення, демонтажем українських інституцій та нав'язуванням російських адміністративних, освітніх і правових практик [9]. Саме такий контекст є принципово важливим для використання OSINT, оскільки відкриті джерела з окупованих територій часто формуються в умовах цензури, страху, пропагандистського контролю та політичного примусу.

Таким чином, можливо виокремити кілька ключових напрямів дослідження: колабораціонізм як політико-соціальне явище в умовах окупації; OSINT як інструмент збору й верифікації відкритої цифрової інформації; методологічні обмеження використання відкритих джерел; політичний контекст окупаційного режиму, в межах якого поведінка місцевих акторів не завжди може бути

однозначно інтерпретована як добровільна співпраця. Водночас у науковому дискурсі ще недостатньо розкрито саме політологічний потенціал OSINT для аналізу колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях України.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, визначено, що методологічна обережність у використанні OSINT зумовлена подвійною природою відкритих даних. З одного боку, вони дають змогу фіксувати публічні прояви співпраці з окупаційною владою, кадрові зміни, участь місцевих акторів у пропагандистських заходах та інституційне оформлення окупаційної влади. З іншого боку, такі дані не можуть розглядатися як самодостатній доказовий масив, оскільки відкриті джерела потребують ідентифікації, верифікації, збереження, джерельної критики та етичного використання відповідно до стандартів цифрових відкритих розслідувань. Особливо важливим є врахування політичного і безпекового контексту тимчасової окупації, де поведінка місцевих акторів формується під впливом страху, адміністративного тиску, цензури, примусової паспортизації, обмеження доступу до базових послуг та загрози репресій. Тому політичний аналіз OSINT-даних про колабораціонізм має поєднувати багатоканальну перевірку інформації з розмежуванням добровільної співпраці, вимушеної адаптації, адміністративного виживання та дій, здійснених під прямим або опосередкованим примусом.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні OSINT як інструменту політологічного аналізу колабораціонізму, що дозволяє перейти від фіксації окремих фактів взаємодії з окупаційними структурами до виявлення глибших механізмів політичної адаптації, примусу, лояльності та інституціоналізації окупаційного порядку; у розробленні типології OSINT-індикаторів колабораційної поведінки з урахуванням характеру участі місцевих акторів в окупаційних адміністраціях, псевдовибірчих процесах, пропагандистських практиках, освітній, гуманітарній, адміністративній та правоохоронній інфраструктурі окупаційного режиму; у формуванні критеріїв розмежування добровільної співпраці, вимушеної адаптації, адміністративного виживання, демонстративної лояльності та дій, здійснених під прямим або опосередкованим примусом; у поглибленні регіонально-порівняльного аналізу колабораційних практик на тимчасово окупованих територіях України з урахуванням тривалості окупації, інтенсивності репресивного контролю, конфігурації локальних еліт, рівня інституційного тиску та специфіки окупаційного врядування; у поєднанні OSINT із контент-аналізом окупаційних медіа, мережевим аналізом зв'язків між місцевими акторами та представниками окупаційної влади, картографуванням окупаційних інституцій і кейс-стаді окремих громад; у виробленні методології політичної інтерпретації відкритих цифрових даних, яка враховуватиме джерельну критику, багатоканальну верифікацію, безпековий контекст, режим інформаційного контролю та ризики хибної кваліфікації поведінки населення в умовах окупації.

Бібліографічний список:

1. Бандура Б. В., Марков М. М. Переслідування за колабораціонізм у світлі перехідного правосуддя та проблем реінтеграції окупованих територій. *Колабораціонізм на тимчасово окупованих територіях: проблеми правової оцінки, гарантування прав і свобод людини та реінтеграції територій*: матеріали наук.-практ. кругл. столу, м. Харків, 6 жовт. 2023 р. Одеса : Олді+, 2023. 150 с. С. 121-122. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d755d547-0073-442c-bda3-5858ade9f79a/content>
2. Зубченко О. С. Колабораціонізм на тимчасово окупованих територіях Півдня України: соціологічний аспект. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2022. № 3(55). С. 15–23. URL: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3\(55\).269530](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3(55).269530)
3. Тома М. Г., Василюва О. В. Інструменти OSINT: фіксація воєнних злочинів в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 905–909. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/download/327973/317741/760684>
4. Чальцева О. М. Категорія «колабораціонізм» як багатокомпонентний наратив в умовах війни. *Політичне життя*. 2022. № 2. С. 56-60. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.2.9>
5. Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations. New York ; Geneva : United Nations, 2022. 104 p. URL: https://www.ohchr.org/sites/default/files/2024-01/ОНCHR_BerkeleyProtocol.pdf
6. Bilous V. Open Source Intelligence for War Crime Documentation. *CEUR Workshop Proceedings*. 2024. Vol. 3654. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3654/short3.pdf>
7. Developing the Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations. *Human Rights Center, UC Berkeley*. URL: <https://humanrights.berkeley.edu/projects/developing-the-berkeley-protocol-on-digital-open-source-investigations/>
8. Europol sets up OSINT taskforce to support investigations into war crimes committed in Ukraine. *Europol*. 2023. URL: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/europol-sets-osint-taskforce-to-support-investigations-war-crimes-committed-in-ukraine>

9. Human rights situation during the Russian occupation of territory of Ukraine and its aftermath. *OHCHR*. URL: <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/human-rights-situation-during-russian-occupation-territory-ukraine-and>
10. Justice and Accountability Unit: Methodology for Open Source Investigations. *Bellingcat ; Global Legal Action Network*. 2022. URL: <https://www.bellingcat.com/app/uploads/2022/12/JA-Manual-for-PUBLICATION.pdf>
11. OSINT and electronic evidence: legal requirements and practical application in criminal proceedings on war crimes in Ukraine. *Council of Europe Office in Ukraine*. 2026. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/osint-and-electronic-evidence-legal-requirements-and-practical-application-in-criminal-proceedings-on-war-crimes-in-ukraine>
12. OSINT for Ukraine. URL: <https://osintforukraine.com/>
13. Puzzling Pieces: OSINT and War Crime Accountability in Ukraine. *Royal United Services Institute*. 2024. URL: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/puzzling-pieces-osint-and-war-crime-accountability-ukraine>
14. Survival or crime: how Ukraine punishes collaborationism. *Центр прав людини «Зміна»*. URL: <https://zmina.ua/en/publication-en/survival-or-crime-how-ukraine-punishes-collaborationism/>

References:

1. Bandura B.V., Markov M.M. (2023). Peresliduvannya za kolaboratsionizm u svitli perekhidnoho pravosuddia ta problem reintehratsii okupovanykh terytorii. Kolaboratsionizm na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh: problemy pravovoi otsinky, harantuvannya prav i svobod liudyny ta reintehratsii terytorii: materialy naukovo-praktychnoho kruhloho stolu, Kharkiv, 6 zhovtnia 2023 r. Odesa: Oldi+, P. 121–122. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d755d547-0073-442c-bda3-5858adc9f79a/content> [in Ukrainian].
2. Zubchenko O.S. (2022). Kolaboratsionizm na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh Pivdnia Ukrainy: sotsiologichnyi aspekt. *Visnyk NTUU "KPI". Politolohiia. Sotsiologhiia. Pravo*. No. 3(55). P. 15–23. URL: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3\(55\).269530](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2022.3(55).269530) [in Ukrainian].
3. Toma M.H., Vasylova O.V. (2025). Instrumenty OSINT: fiksatsiia voiennykh zlochyniv v Ukraini. *Analychno-porivnialne pravoznavstvo*. No. 2. P. 905–909. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/download/327973/317741/760684> [in Ukrainian].
4. Chaltseva O.M. (2022). Katehoriia "kolaboratsionizm" yak bahatokomponentnyi naratyv v umovakh viiny. *Politychne zhyttia*. No. 2. P. 56–60. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.2.9> [in Ukrainian].
5. Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations. (2022). New York; Geneva: United Nations. 104 p. URL: https://www.ohchr.org/sites/default/files/2024-01/OHCHR_BerkeleyProtocol.pdf [in English].
6. Bilous V. (2024). Open Source Intelligence for War Crime Documentation. *CEUR Workshop Proceedings*. Vol. 3654. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3654/short3.pdf> [in English].
7. Human Rights Center, UC Berkeley. Developing the Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations. URL: <https://humanrights.berkeley.edu/projects/developing-the-berkeley-protocol-on-digital-open-source-investigations/> [in English].
8. Europol. (2023). Europol Sets Up OSINT Taskforce to Support Investigations into War Crimes Committed in Ukraine. URL: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/europol-sets-osint-taskforce-to-support-investigations-war-crimes-committed-in-ukraine> [in English].
9. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Human Rights Situation during the Russian Occupation of Territory of Ukraine and Its Aftermath. URL: <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/human-rights-situation-during-russian-occupation-territory-ukraine-and> [in English].
10. Bellingcat; Global Legal Action Network. (2022). Justice and Accountability Unit: Methodology for Open Source Investigations. URL: <https://www.bellingcat.com/app/uploads/2022/12/JA-Manual-for-PUBLICATION.pdf> [in English].
11. Council of Europe Office in Ukraine. (2026). OSINT and Electronic Evidence: Legal Requirements and Practical Application in Criminal Proceedings on War Crimes in Ukraine. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/osint-and-electronic-evidence-legal-requirements-and-practical-application-in-criminal-proceedings-on-war-crimes-in-ukraine> [in English].
12. OSINT for Ukraine. URL: <https://osintforukraine.com/> [in English].
13. Royal United Services Institute. (2024). Puzzling Pieces: OSINT and War Crime Accountability in Ukraine. URL: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/puzzling-pieces-osint-and-war-crime-accountability-ukraine> [in English].
14. Human Rights Centre ZMINA. Survival or Crime: How Ukraine Punishes Collaborationism. URL: <https://zmina.ua/en/publication-en/survival-or-crime-how-ukraine-punishes-collaborationism/> [in English].

Polukhina A., Yurii V. OSINT as an instrument of political analysis of collaborationism in the temporarily occupied territories of Ukraine

The article examines OSINT as a tool of political analysis of collaborationism in the temporarily occupied territories of Ukraine. It substantiates that OSINT makes it possible to identify, document, and analyse open digital traces of collaborationist behaviour. The article emphasizes that, unlike a purely law-

enforcement approach, within political science analysis OSINT is considered not merely as a means of documenting individual facts, but as an instrument for revealing the mechanisms of political adaptation, coercion, loyalty, survival, and the institutionalization of the occupation order. Particular attention is paid to the methodological caution required when using OSINT in the study of collaborationism. Open-source data from temporarily occupied territories cannot be automatically interpreted as evidence of voluntary political support for the occupation authorities. Such sources are often produced under conditions of censorship, information control, propaganda, fear, administrative pressure, forced passportization, restricted access to basic services, and the threat of repression. Therefore, the appearance of an individual in the information field of occupation structures, or their participation in certain administrative or public practices, requires additional verification, contextual interpretation, and a clear distinction between voluntary cooperation, forced adaptation, administrative survival, demonstrative loyalty, and actions carried out under direct or indirect coercion. The article demonstrates that the analytical value of OSINT lies in its capacity to move beyond the recording of fragmented facts towards the identification of stable patterns of interaction between local actors and the occupation authorities. A methodologically grounded use of OSINT requires multi-channel verification of information, source criticism, cross-checking data against alternative sources, consideration of the political and security context of occupation, and ethical handling of open digital materials. It is concluded that OSINT can serve as an effective tool for the political analysis of collaborationism only on the condition that recorded interaction with occupation structures is not mechanically equated with conscious support for the occupation regime.

Keywords: *OSINT, methodological caution, political analysis, collaborationism, collaborationist activity, occupation authorities, temporarily occupied territories.*